VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMENÍ V BRATISLAVE
VENTÚRSKA 3, 813 01 BRATISLAVA

Smernica ustanovujúca podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri používaní rebríkov a iných výstupných prostriedkov

Vypracoval: BT, PaedDr. Marek Obuch

Účinnosť: od 01.08.2024

VŠMU
VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMENÍ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Smernica ustanovuje podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri používaní rebríkov a iných výstupných prostriedkov. Je vypracovaná za účelom predchádzania vzniku úrazov prípadne nebezpečných udalosti.

Povinnosťou každého zamestnanca je počínať si tak, aby svojim konaním nespôsobil úraz sebe, alebo osôb, ktoré sa nachádzajú v jeho blízkosti.

ÚČEL

Prenosné rebríky a iné výstupné prostriedky v podmienkach Vysokej školy múzických umení v Bratislave, Ventúrska 3, Bratislava (ďalej len „VŠMU“) sa používajú predovšetkým na údržbárke práce, na činnosti súvisiace s upratovaním, čistením, pripravovaním divadelných scén a iným činnostiam, kde sa vyžaduje výstup do zvýšených miest. Svojou konštrukciou musia vyhovovať účelu použitia. Podmienky bezpečného používania, kontroly, skúšok a opravy určuje výrobca .

Vedenie VŠMU v súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalších súvisiacich predpisov, vydáva túto smernicu na stanovenie podmienok bezpečného používania prenosných rebríkov a iných výstupných prostriedkov v priestoroch VŠMU.

ROZSAH PLATNOSTI

Postupy a zásady stanovené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov a primerane aj pre zamestnancov dodávateľských organizácií, ktoré sú so zamestnávateľom (VŠMU) v obchodnom styku.

DEFINÍCIA POJMOV A SKRATIEK

Zamestnávateľ – Vysoká škola múzických umení v Bratislave , Ventúrska 3., Bratislava

Zamestnanci - všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere so zamestnávateľom.

Vedúci zamestnanci - zamestnanci, ktorí riadia niektorý z útvarov alebo oddelení zamestnávateľa.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Práca - súhrn činností, ktoré zamestnanec alebo skupina zamestnancov vykonáva pri plnení pracovných úloh na konkrétnom pracovisku, vymedzených pracovnými postupmi a technológiou.

Pracovisko - fyzický priestor, kde pracovníci zotrvávajú, alebo v ktorom sa pohybujú počas pracovného procesu a ktorý je pod kontrolou zamestnávateľa.

Pracovné podmienky - súbor fyzikálnych, chemických, biologických a organizačných faktorov pracovného prostredia a faktorov vyplývajúcich z výkonu práce.

Právne a ostatné predpisy na zaistenie BOZP - sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické predpisy a proti epidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia.

Rebrík - zariadenie s priečkami, po ktorých sa môže vystupovať alebo zostupovať.

Oceľové schodíky - zariadenie so schodíkmi, po ktorých sa môže vystupovať alebo zostupovať.

ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

Postupy a zásady stanovené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov VŠMU a primerane aj pre zamestnancov dodávateľských organizácií, ktoré sú s VŠMU v obchodnom styku.

Za spracovanie a aktualizáciu smernice je zodpovedný bezpečnostný technik a za realizáciu v praxi je zodpovedný štatutárny zástupca VŠMU alebo ním poverená osoba.

Všetci zamestnanci VŠMU a zamestnanci dodávateľských organizácií, ktorí sú s VŠMU v obchodnom styku, sú povinní preukázateľne sa oboznámiť so smernicou a dodržiavať jeho ustanovenia. Smernica je záväzná pre každého zamestnanca dňom, keď bol s ňou oboznámený.

Bezpečnostný technik aktualizuje túto smernicu podľa novelizácii príslušných noriem a oboznamuje vedúcich zamestnancov jednotlivých pracovísk a ostatných zamestnancov s touto zmenou.

POVINNOSTI VEDÚCICH ZAMESTNANCOV

Vedúci zamestnanci jednotlivých pracovísk v spolupráci s technikom BOZP sú povinní :

- oboznámiť s touto smernicou svojich podriadených zamestnancov, uplatňovať a vyžadovať jej dodržiavanie,
- kontrolovať dodržiavanie ustanovení tejto smernice,
- oboznámiť príslušného nadriadeného o porušovaní ustanovení uvedených v tejto smernici,
- zabezpečiť označenie poškodených prenosných rebríkov a iných výstupných prostriedkov, zabezpečiť ich proti náhodnému používaniu,
- zabezpečiť opravy poškodených prenosných rebríkov a iných výstupných prostriedkov,
- viesť a uchovávať prevádzkovú dokumentáciu prenosných rebríkov a iných výstupných prostriedkov a uchovávať záznamy o ich kontrolách a opravách.

OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE PRENOSNÉ REBRÍKY A INÉ VÝSTUPNÉ PROSTRIEDKY

A. 1. Základné požiadavky

- každú závadu na rebríkoch a iných výstupných prostriedkov sú zamestnanci povinní okamžite nahlásiť vedúcemu pracoviska, rebrík a iné výstupné prostriedky nepoužívať do uskutočnenia opravy,
- rebríky a iné výstupné prostriedky z hľadiska bezpečnej manipulácie musia byť bezpečne používané, udržiavané a opravované podľa pokynov výrobcu,
- rebríky a iné výstupné prostriedky, ktorých technický stav by mohol ohroziť bezpečnosť osôb, nesmú byť používané,
- v dobe nevyhovujúceho stavu musí byť rebrík a iné výstupné prostriedky viditeľne označený a jeho používanie musí byť znemožnené,
- najvyššia povolená dĺžka prenosných drevených rebríkov je 8 m,
- rebríky používané na výstup musia presahovať výstupnú plošinu o 1,1 m. Presah rebríka sa môže nahradiť pevnými držadlami alebo inou pevnou časťou konštrukcie, za ktorú sa možno spoľahlivo zachytiť. Na zabezpečenie stability musí byť rebrík zabezpečený proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu. Sklon jednoduchého rebríka, ktorý je určený pomerom výšky miesta opretia od pätky rebríka a vodorovnej vzdialenosti pätky rebríka od miesta opretia, musí byť od 2,5 : 1 do 4 : 1,
- za priečkami musí byť voľný priestor najmenej 0,18 m, pri päte rebríka zo strany prístupu treba ponechať voľný priestor najmenej 0,6 m,
- stúpadlá rebríkových schodov musia mať protišmykovú úpravu a ich najmenšia pôdorysná šírka musí byť 0,15 m,
- dvojité rebríky musia mať zabezpečovacie retiazky, ťahadlá a kovanie,
- hliníkové rebríky musia mať sklz tlmiace priečky,
- povrch podlahy musí byť pevný, rovný a nešmykľavý.

A. 2. Prevádzkovanie prenosných rebríkov

- rebríky a iné výstupné prostriedky musia byť umiestnené tak, aby sa zabezpečila ich stabilita počas používania,
- rebríky a iné výstupné prostriedky musia byť postavené na stabilnom, pevnom, nepohyblivom podklade primeranej veľkosti tak, aby priečky rebríka alebo schodíky boli vodorovné,
- na schodoch a šikmých plochách je možné používať len rebríky s možnosťou predĺženia ramien,
- počas používania rebríkov a iných výstupný prostriedkov sa musí zamedziť pošmyknutiu pätiek tým, že sa postrannice zaistia na ich dolných alebo horných koncoch alebo v ich blízkosti akýmkoľvek protišmykovým prostriedkom alebo akýmkoľvek iným zabezpečením s rovnakým účinkom,
- rebríky používané na prístup musia byť také dlhé, aby dostatočne presahovali prístupovú plošinu, ak sa neprijali iné opatrenia na zabezpečenie ich pevného zachytenia,
- rebríky a iné výstupné prostriedky sa musia používať tak, aby zamestnanci mohli kedykoľvek bezpečne stáť a bezpečne sa držať,
- ak sa má po rebríku nosiť náklad, nesmie to brániť bezpečnému pridržiavaniu sa rukami,
- rebrík a iné výstupné prostriedky možno používať len na krátkodobé fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia. Pri vystupovaní alebo zostupovaní musí byť pracovník otočený tvárou k rebríku alebo inému výstupnému prostriedku a musí mať možnosť pridržať sa ho oboma rukami,
- po rebríku a inom výstupnom prostriedku sa nesmie vynášať alebo znášať bremeno ťažšie ako 20 kg,

- na rebríkoch je zakázané pracovať nad sebou,
- vystupovať a zostupovať po rebríku súčasne viacerými pracovníkmi je zakázané,
- na rebríku možno pracovať len v bezpečnej vzdialenosti od horného konca rebríka, pri jednoduchom rebríku vo vzdialenosti chodidiel najviac 0,8 m; pri dvojitom rebríku najviac o 0,5 m od konca rebríka. Pri práci na rebríku musí pracovník, keď je chodidlami vo výške väčšej ako 5 m, používať osobné ochranné zabezpečenie proti pádu,
- dodržiavať maximálne dovolené zaťaženie rebríka a iného výstupného prostriedku.

A. 3. Kontrola, oprava a údržba

- vedúci prevádzkového oddelenia zabezpečí prostredníctvom údržbárov jednotlivých objektov, pravidelnosť vizuálnej kontroly technického stavu rebríkov a iných výstupných prostriedkov,

a vykonávanie kontrol;

- kontrola rebríka a iného výstupného prostriedku sa vykonáva pred každým použitím,
- kontrola by mala byť zameraná hlavne na :
- opotrebovania priečok, schodíkov
- poškodenia (zlomenej) priečok, schodíkov,
- poškodeného konca rebríka, schodíkov,
- opotrebovania pätiek,
- a pod.
- zamestnávateľ VŠMU poverí bezpečnostného technika vykonávaním ročnej kontroly rebríkov a iných výstupných prostriedkov,
- ročnú kontrolu zamerať na celkový stav rebríkov a iných výstupných prostriedkov, pevnosť a stabilitu v rozsahu najmä na :
    - pevnosť priečok a schodíkov, či nie sú deformované, nalomené, uvoľnené,
    - pevnosť a správna roztvára teľnosť závesov,
    - dotiahnutie spojovacích skrutiek bočníc,
    - upevnenie a pevnosť spojovacej retiazky, tiahla,
    - hladkosť povrchu dreva (u drevených rebríkov),
    - celková stabilita, Roztvorený a pracovne zaťažený rebrík a iný výstupný prostriedok sa postaví na rovnú plochu, Musí dosadať celou plochou rezu (pätiek) všetkých bočníc na podlahu. Dovolená odchýlka od rovnosti dosadacích plôch je 0,3 % dĺžky bočnice.
- **poškodené rebríky a iné výstupné prostriedky a tie, ktoré nevyhovujú skúškam, sa nesmú používať !,**
- poverený bezpečnostný technik je povinný viesť evidenciu rebríkov a iných výstupných prostriedkov vrátane ich technického stavu, mať prehľad o bezchybných a poškodených rebríkov a iný výstupných prostriedkov, resp. vyradených z používania, o ktorých má vedomosť,

A. 4. Zakázané činnosti

- **Zakázané je :**

- používať rebrík a iné výstupné prostriedky na iné účely a iným spôsobom, ako je určené výrobcom,
- používanie poškodených rebríkov a iných výstupných prostriedkov, ktoré nevyhovujú skúškam,

- používanie poškodených rebríkov a iných výstupných prostriedkov, napr. s nalomenými priečkami u drevených rebríkov alebo s pokrivenými priečkami u kovových rebríkov, či schodíkov,
- používať rebrík ako priechodový mostík,
- používať rebrík ako podperný alebo nosný prvok,
- vystupovať na vyššiu priečku (schodík) ako je určené výrobcom,
- predlžovať rebrík zväzovaním viacerých kusov navzájom,
- nakláňať sa z rebríka a iného výstupného prostriedku do strán,
- vykonávať práce, pri ktorých sa používajú pneumatické nástroje, vstreľovacie prístroje, reťazové píly a iné nebezpečné nástroje,
- prestupovať z rebríka a iného výstupného prostriedku na iné miesta,
- pri manipulácii s rebríkom a iným výstupným prostriedkom vkladať ruky medzi pohyblivé časti rebríka.

SÚVISIACE DOKUMENTY A ZÁZNAMY

Jedná sa o dokumenty a záznamy, ktoré vznikajú pri zabezpečovaní činností popísaných v tejto smernici.

Dokumenty

Dokumenty, na ktoré sú odkazy v tejto smernici a ďalej o dokumenty majúce priamu súvislosť (resp. súčinnosť) so zabezpečovaním činností v tejto smernici popísaných :

- Zákon NR SR č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko
- Vyhláška č. SÚBP č. 59/1982 Zb. ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení
- Vyhláška MPSVR SR č. 147/2013 Zb., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Postupy a zásady stanovené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov VŠMU a primerane aj pre zamestnancov dodávateľských organizácií, ktoré sú s VŠMU v obchodnom styku. Dátum účinnosti smernice je dňom podpisu. Všetky zmeny v tejto smernici je oprávnený vykonávať bezpečnostný technik.

V Bratislave, dňa 01.08.2024

prof. PhDr. Martin Šmatlák
rektor VŠMU